Nobels Fredssenter

ÅRSMELDING 2011

STEROES

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

YEMENI PEOPLE WANT THE WORLD TO RESPECT THEM, AND THIS AWARD GIVES THEM THE VICTORY FOR THE REVOLUTION. - Tawakkol Karman

INNHOLD

DIREKTØREN HAR ORDET 4

TEMPORÆRE UTSTILLINGER 5

FASTE UTSTILLINGER 9

PROGRAM 10

SPONSORER 12

UNDERVISNINGSOPPLEGG 13

TALLENES TALE 14

STYRETS ÅRSBERETNING
Resultatregnskap 16
Balanse 17
Kontantstrømoppstillinger 18
Noteopplysninger 18
Årsberetning 20
Ansatte 22
Revisors beretning 24

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

2011 var et meget godt år for Nobels Fredssenter:

Utstillinger som inspirerer og begeistrer, undervisningsopplegg som engasjerer, et godt sideprogram, nærmere 200 000 besøkende, økning i butikkomsetningen og stabil økonomi – kan man ønske mer?

Det er i alle fall et godt grunnlag for å ta fatt på nye oppgaver og på den videre utviklingen av Fredssenteret.

Men Nobels Fredssenter ville ikke ha nådd sine ambisiøse mål uten en helhjertet og bevisst innsats fra hver og en som jobber her. Ønsket om å yte sitt beste, glede og respekt over oppgaven vi er satt til å gjøre, og respekt for hverandre, bidrar til suksessen vi nå opplever. Tusen takk til alle for akkurat det, jeg håper vi skal klare å føre denne energien videre også i de kommende årene.

En stor takk også til våre mange og gode samarbeidspartnere og til våre trofaste og entusiastiske sponsorer.

2011 var et alvorlig år for Norge. Nobels Fredssenter var ikke direkte berørt, men ble oppsøkt av mange i dagene rundt 22. juli. Da det ble holdt minnemarkering på Rådhusplassen 25. juli, tok vi del i alvoret. For alle våre ansatte som var på jobb ble denne dagen den viktigste dagen noensinne.

Vi vil arbeide videre for å være et sted med mening for våre besøkende, vi skal la fredsprisvinnernes idealer bli synlige og tilgjengelige, slik at vi kommer nærmere vår visjon: Vi skal bidra til fred.

Bente Erichsen, *direktør*

Foto: Johannes Granseth / Nobels Fredssenter

SHEROES
Fredsprisvinnerutstillingen 2011

Utstillingsperiode: 12. desember 2011–27. november 2012
Åpnet av: Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee og Tawakkol Karman.
Antall besøkende i utstillingsperioden: 9845
(Tall t.o.m. 31. desember 2011).
Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Espen Rasmussen.
Utstillingsdesign: Christine Lohre.

Fredsprisvinnerutstillingen 2011 *Sheroes* åpnet 11. desember av de tre fredsprisvinnerne Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee og Tawakkol Karman.

Årets fredsprisvinnerfotograf Espen Rasmussen portretterte de tre i noen hektiske novemberdager i Washington DC, Doha, Paris og Monrovia, før de kom til Oslo for å motta fredsprisen i desember. Utstillingen inkluderer portrettserier av alle tre i arbeid og bildeserier fra deres hjemland. Det ble også gjennomført filmintervjuer, som er gjort tilgjengelige på Nobels Fredssenters YouTube-kanal www.youtube.com/nobelpeacecenter og på www.nobelsfredssenter.no. Inspirert av jemenittiske demonstranter ble det laget en egen interaktiv modul. Den ga publikum mulighet til å legge inn et bilde i utstillingen av sin egen hånd med et budskap tegnet på.

En miniversjon av SHEROES ble vist på Telenors kontorer i Bangladesh, Malaysia og Thailand, og på hovedkontoret på Fornebu.

For første gang laget Nobels Fredssenter en egen blogg for å gi publikum og media et innblikk i prosessen med å lage fredsprisvinnerutstillingen. Bloggen ble i perioden besøkt av mer enn 2 700 personer, med rekordbesøk på 174 personer 12. desember. Se den her: http://nobelpeacecenter.wordpress.com.

De tidligere fredsprisvinnerutstillingene er:
2010 Liu Xiaobo – *I Have No Enemies*
2009 Barack H. Obama: *Obama – A Call to Action*
2008 Martti Ahtisaari: *Megleren*
2007 Al Gore og FNs klimapanel: *Feber*
2006 Muhammad Yunus: *For en neve dollar*
2005 IAEA og Mohamad ElBaradei: *Make power, not war*

Fotografier: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

I Have No Enemies – Liu Xiaobo
Fredsprisvinnerutstillingen 2010

Utstillingsperiode: 12. desember 2010–25. april 2011
Åpnet av: Den kinesiske menneskerettsforkjemperen dr. Yang Li.
Antall besøkende i utstillingsperioden: 51 000.
Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter og var støttet av Institusjonen Fritt Ord.
Utstillingsdesign: Christine Lohre.
Interaktivt innhold og maskinvare var levert av Telenor-konsernet.

Fredsprisvinnerutstillingen 2010 fortalte historien om Liu Xiaobos modige og langvarige kamp for at grunnleggende menneskerettigheter skal gjelde i Kina, fra deltakelsen i protestene på Den himmelske freds plass i 1989 og frem til Charter 08. Utstillingen ga også et innblikk i dagens Kina. En stor fotoreportasje fortalte historier om økte forventninger, rettsikkerhet og fremtidsutsikter for folket og republikken.

Utstillingen besto av fotografier, filmer og tekster. På en egen terminal ble Twitterfeeden til Liu Xia (Liu Xiaobos kone) vist, og en pc med kinesisk IP-adresse var også satt opp. Her kunne besøkende surfe på nettet og selv oppleve sensueren innenfor den kinesiske brannmuren. Det ble laget en åttesiders trykksak med diktet «Daggry» av Liu Xiaobo og en hyllest til fredsprisvinneren, skrevet spesielt til utstillingen av Don DeLillo.

Etter at utstillingen ble tatt ned, er den tilgjengeliggjort i en internettversjon som ligger på Nobels Fredssenters YouTube-kanal www.youtube.com/nobelpeacecenter.

I tilknytning til Fredsprisvinnerutstillingen 2010, *I have no enemies – Liu Xiaobo*, ble *Demokrativeggen* satt opp i undervisningsrommet, inspirert av demokrativeggen i Beijing. Her fikk publikum selv anledning til å skrive synspunkter og ytringer.

Foto: Sara Johannessen / Nobels Fredssenter

Congo/Women

Utstilling: 10. februar 2011.
Åpnet av: Dr. Babatunde Osotimehin, leder for FNs befolkningsfond.
Antall besøkende: 586. Utendørsvisning på Rådhusplassen.
Utstillingen var et samarbeid med Artworks for Change, Sex og Politikk, VII, UNFPA og Utenriksdepartementet.

Under markeringen *Morsdag på alvor* ble det 10. februar for første gang projisert en utstilling på Nobels Fredssenters fasade. Utstillingen *Congo/Women* ble først vist i FNs generalforsamling, siden blant annet i den amerikanske kongressen. Oslo ble første visningssted i Skandinavia, der den for første gang ble projiserrt på en bygning.

Fotografiene av kvinners situasjon i Kongo er tatt av Lynsey Addario, Marcus Bleasdale, Ron Haviv og James Nachtwey fra fotobyrået VII. Bleasdale var til stede og fortalte fra sitt dokumentararbeid i Kongo.

Utstillingen hadde som mål å sette søkelyset på de store globale forskjellene for kvinners helse, og på forskjellene kongolesiske og norske kvinner erfarer, når det kommer til tilgang til helsetjenester i forbindelse med svangerskap og fødsel.

TRANSIT

Utstillingsperiode: 12. mai 2011–22. januar 2012.
Åpnet av: Professor Nina Witoszek som kom til Norge på Nansen-pass i 1981. UNHCR ambassadør Barbara Hendricks medvirket.
Antall besøkende i utstillingsperioden: 131 151
Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Espen Rasmussen.
Utstillingsdesign: Morten Haneseth/Livets små gleder.
Utstillingen var støttet av Fond for lyd og bilde, Fritt Ord og Norad. Hewlett Packard Norge (HP) bidro med teknisk utstyr og papir for trykking av fotografiene, samt produksjon av annet grafisk materiale til utstillingen.

Fredssenterets store satsning i Nansen-Amundsen-året 2011 var fotoutstillingen *Transit*, som ble vist i Toghallen. Den handlet om fredsprisvinneren Fridtjof Nansen og om flyktninger i dag.

Den biografiske delen om Fridtjof Nansen ble utviklet i samarbeid med historiker Carl Emil Vogt og fokuserte på den humanitære Nansen. Utstillingen forteller historien om Nansens innsats for krigsfanger, sultrammede og flyktninger tidlig i forrige århundre.

I 2011 levde mer enn 43 millioner mennesker verden over på flukt. Med fotografier, filmessays og intervjuer skapte Espen Rasmussen et nært og aktuelt portrett av enkeltmenneskene bak milliontallene. I møter med flyktninger i Afghanistan, Tsjad, Colombia, DR Congo, Georgia, Jemen, Norge, Serbia og Syria fikk publikum også et innblikk i hverdagen for flyktninger i dag, snart hundre år etter at Nansen mottok fredsprisen.

Fridtjof Nansens navn er uløselig knyttet til «Nansen-passet» – et identitets- og reisedokument som ga mennesker på flukt etter første verdenskrig helt sentrale rettigheter. I dag lever mange som papirløse, også i Norge.

For første gang ble livet som papirløs i Norge skildret i en stor utstilling. Rasmussen har i flere år fulgt en gutt som kaller seg Rahman, en mindreårig iransk-kurdisk asylsøker, som etter to avslag på asylsøknaden siden har oppholt seg ulovlig i Norge. I et eget rom i utstillingen ble de besøkende kjent med Rahman og historien hans gjennom portretter, film, intervjuer og hans egne dagboknotater.

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Utstillingen fikk svært gode anmeldelser og bred omtale i både norsk og internasjonal presse, og den ble også godt besøkt.

Undervisningsopplegget «Hjemmefra» ble utviklet spesielt til denne utstillingen. En mindre del av Espen Rasmussens *Transit*–prosjekt kalt *Sengen min*, ble vist i undervisningsrommet. Bildene viste senger og madrasser der flyktninger har overnattet.

Espen Rasmussens fotobok *Transit* er utgitt på forlaget Dewi Lewis og ble lansert samtidig med at utstillingen åpnet.

Foto: Sara Johannessen / Nobels Fredssenter

NANSEN OG JEG

Utstillingsperiode: 22. oktober 2010–20. november 2011.
Åpnet av: Kronprinsfamilien.
Antall besøkende i utstillingsperioden: 196 049.
Aktivitetsrommet ble produsert av Nobels Fredssenter med støtte fra Sparebankstiftelsen DnB NOR, i samarbeid med Espen Rasmussen og Telenor.
Utstillingsdesign: Morten Haneseth/Livets små gleder.
Tekniske løsninger: Back.

Nansen og jeg ga barn og voksne kunnskap om Nansens humanitære arbeid og om dagens situasjon for flyktninger gjennom tegneserier og aktiviteter.

På Fredssenteret fikk barna et digitalt Nansen-pass som startet alle installasjonene. Med passet kunne de besøke Masika på åtte år som bor i en flyktningleir i DR Kongo, og de kunne hjelpe Nansen med å gi flyktninger mat, rent vann, medisiner og tak over hodet.

Barna kunne også ta bilde av seg selv sammen med fredsprisvinneren Fridtjof Nansen. Fotografiet kom på en egen avisforside i *Nansen-nytt* som barna fikk med hjem som et minne fra besøket.

En tegneserie laget av Qvisten Animation AS for Nobels Fredssenter fortalte hvem Nansen var – og hvordan han ble inspirert til å gjøre en humanitær innsats for flyktninger etter første verdenskrig.

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Nansen-nytt

Nobels Fredssenter 21. oktober 2010

FRIDTJOF NANSENS UKJENTE HJELPER

MAGNUS

Fredsprisvinner Fridtjof Nansen og hans nye hjelper.

IMPONERENDE INNSATS PÅ NOBELS FREDSSENTER!

Nansens nye hjelper har i dag satt seg inn i flyktningers situasjon i verden og på rekordtid hjulpet

250 flyktninger med mat
250 med rent vann
500 med medisiner
250 med varme tepper
250 med tak over hodet

MASIKA TAKKER

Nansen-nytt har vært i Afrika og møtt 8 år gamle Masika som bor i en flyktningleir i DR Kongo. Hun setter stor pris på innsatsen de norske barna gjør.

MANGE PÅ FLUKT I VERDEN

Flyktninghjelpen forteller at det er mer enn 43 millioner mennesker på flukt i verden i dag, og at halvparten av disse er barn.

Men det finnes håpet Barn som besøker aktivitetsrommet *Nansen og jeg* på Nobels Fredssenter viser at de vil fortsette å hjelpe slik Nansen gjorde.

- Kjempefint at barn i Norge viser at de bryr seg, sier hun.

Illustrasjon: Qvisten Animation AS

Fotografer: Tore Meek / Nobels Fredssenter

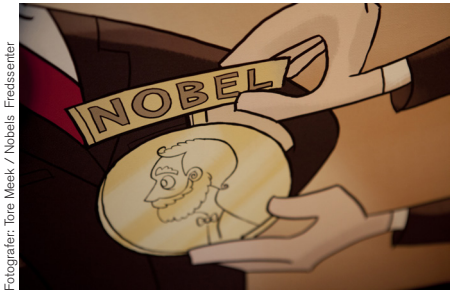

Fotografer: Tore Meek / Nobels Fredssenter

Fotografer: Tore Meek / Nobels Fredssenter

FASTE UTSTILLINGER

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Nobels Hage

I stemningsfulle omgivelser presenteres alle fredsprisvinnerne. Hver av skjermene viser et portrett av en fredsprisvinner og forteller kort om vinneren og det arbeidet som ga ham eller henne fredsprisen. *Nobels Hage* omtales gjerne som «hjertet i Nobels Fredssenter». Her kan du finne favoritter blant fredsprisvinnerne, gjenoppdage vinnere, eller oppdage fredsprisvinnere som kanskje er gått i glemmeboka.

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Ærestunnelen

I den gullfargede tunnelen i Fredssenterets første etasje går en film om siste års fredsprisvinner. Denne filmen vises fra annonseringen i oktober fram til ny fredspris annonseres ett år senere. I en monter i veggen finnes fredsprismedaljen til Christian Lous Lange fra 1921. Fredsprismedaljen er utformet av Gustav Vigeland og har inskripsjonen «Pro pace et fraternitate gentium» / «For fred og brorskap mellom mennesker».

Nobelkammeret

I *Nobelkammeret* er den magiske boken om Alfred Nobels liv. Her gjøres hans opplevelser og oppfinnelser levende. Boken er i seg selv eventyrlig, og gir en leseropplevelse helt utenom det vanlige. Da Alfred Nobel døde 10. desember 1896 var han en av Europas rikeste ungkarer, og i sitt testamente innstiftet han Nobelprisene som skulle deles ut til den eller de som hadde tjent menneskeheten best det siste året. Nobels fredspris er den mest kjente av prisene.

Veggavisen

I Veggavisen er det bilder, tekster, videoklipp og animasjoner om fredsprisvinnernes liv og arbeid. På fem store skjermer kan besøkende navigere seg frem til fakta om Nobels fredspris, fredsprisvinnerne og Nobelsystemet. Mer enn 2 800 artikler, 1 500 bilder og et hundretalls videoer og animasjoner kan hentes fram. Her finnes blant annet utdrag fra den berømte talen «I have a dream» av Martin Luther King jr., bakgrunn om hvorfor Liu Xiaobo fikk fredsprisen, og hvordan Nobelsystemet fungerer.

Høsten 2011 ble innholdet i *Nobels Hage* og *Veggavisen* gjennomgått og oppdatert med hensyn til så vel fotografier som de 3 000 utstillingstekstene. Innholdet i de faste installasjonene ble lagt over på en ny digital plattform, som vil forenkle drift, tilgang til materialet for ansatte og ytterligere oppdateringer.

Som vanlig ved hver annonsering av ny fredsprisvinner ble innholdet i de faste installasjonene N*obels Hage, Veggavisen* og *Ærestunnellen* oppdatert i oktober 2011.

Foto: Charlotte Bjørndalseter / Visit Oslo

Foto: Sara Johannessen / Nobels Fredssenter

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

10. februar Congo/Women
Paneldebatt med Dr. Babatunde Osotimehin, direktør i UNFPA, Ingrid Fiskaa, statssekretær i Utenriksdepartementet og Gro Lindstad, leder i Fokus. Debatten var forut for projeksjonen av utstillingen *Congo/Women* på fasaden med påfølgende mottakelse.

22.–27. februar Vinterferie i Oslo
Undervisningsopplegg for Aktivitetsskolen 22.–23. februar, Telenor *Karusellen* 24.–25. februar.

24. februar–6. mars Telenor Karusellen og Nansen og jeg
Under Ski-VM i Oslo samarbeidet Nobels Fredssenter med Telenor om Telenor *Karusellen*, en skiløype og hoppbakke rett utenfor Fredssenteret. Her fikk barn i aldersgruppen 5–12 år bli med på skilek ute og besøke *Nansen og jeg* inne etterpå. Opplegget ble tilbudt skoleklasser i ukedagene og barnefamilier i helgene.

10. april Turist i egen by
Visit Oslo inviterer årlig byens befolkning til å utforske kjente og mindre kjente turiststeder, attraksjoner og kulturinstitusjoner i Oslo. Nobels Fredssenter deltok og hadde gratis adgang og omvisninger hele dagen. Det kom 1 700 besøkende.

12. mai Kunstnersamtale om Transit
En kunstnersamtale med fotograf Espen Rasmussen ble arrangert i forbindelse med utstillingsåpningen av *Transit*. Samtalepartner var forfatter Frode Grytten, som også hadde skrevet et kapittel i Rasmussens fotobok *Transit*.

11. juni Åpen Dag – Nobels Fredssenter seks år!
Dagen ble markert med bursdagsfest med barneaktiviteter, omvisninger, familiequiz og tilbud i museumsbutikken. Gratis adgang.

27. august Museumsdag
I forbindelse med Nasjonalt museumsmøte 24.–26. august tilbød alle Oslomuseene, og dermed også Nobels Fredssenter, gratis adgang denne dagen.

16. september Kulturnatt
Kulturnatt ble gjennomført med gratis adgang og konsert i fotoutstillingen *Transit*. Der tok musikkvirtuosen Stian Carstensen oss med på en opplevelsesreise med trekkspillet sitt. Carstensen er en improvisasjonsmester av rang, og det ble et spennende møte mellom fotografier og musikk. Det var også ekstra omvisninger og tilbud i butikken.

2. oktober Hvem tildeles Nobels fredspris?
Spekulasjoner ved direktør Kristian Berg Harpviken, Peace Research Institute (PRIO). Publikum ble invitert til å spekulere via sosiale medier og e-post. En av våre besøkende fikk invitasjon til åpningen av Fredsprisvinnerustillingen 2011.

7. oktober Annonsering av fredsprisen for 2011
Nobels Fredssenter overførte annonseringen fra Nobelinstituttet i Ærestunnelen og i Ankomsthallen. Ungdom fra MTG Peace Cup var til stede sammen med øvrige besøkende.

8. oktober Åpen Dag
Gratis adgang, ekstra omvisninger samt foredrag ved Nobelkomiteens formann Thorbjørn Jagland. Peace Walk med ca. 120 fotballspillere ble arrangert av MTG Peace Cup under ledelse av Jan Åge Fjørtoft. Medlemmene i Barnas Fredsklubb fikk undervisning

Foto: Berit Roald / Nobels Fredssenter

Foto: Lars Opstad / Rikskonsertene / Oslo World Music Festival

Foto: Espen Solli

om fredsprisvinnerne og var Fredssenterets «junioreksperter» for de nær 2 000 menneskene som besøkte Fredssenteret denne dagen.

9. oktober Fridtjof Nansen – mannen og verden
En samtale mellom historiker Carl Emil Vogt og journalist Per Egil Hegge i Nansen-delen av utstillingen *Transit* i anledning lansering av Vogts bok «Fridtjof Nansen – mannen og verden» som ble gitt ut på Cappelen Damm.

10. oktober Nasjonal Nansen-feiring
Nobels Fredssenter deltok i feiringen av 150-årsdagen for Fridtjof Nansens fødsel med stand på Universitetsplassen. Her ble det vist utdrag fra *Nansen og jeg* og det var quiz og konkurranser for publikum. Direktør Bente Erichsen var moderator i sekvensen «Ingen krig mere» under Fridtjof Nansen-seminar i Universitetets aula. Under festforestillingen på Universitetsplassen var både H.M. Kong Harald og H.M. Dronning Sonja til stede, samt FNs generalsekretær Ban Ki-Moon og statsminister Jens Stoltenberg.

5. november Drømmesnakk – et seminar i samarbeid med Oslo World Music Festival
Seminaret var et møte med mennesker som med musikk eller ord, bistand eller journalistikk, foto eller videokunst skaper noe for seg selv og andre, og som har gjort en forskjell.
Med Timbuktu, Masha Vahdat, Rim Banna, Espen Rasmussen, Babak Zai, Helen Bjørnøy, Alex Lyngås og Kjetil Skøien. Simen Ekern var moderator.
Seminaret var et samarbeid mellom TrAp (Transnational Art Production), Plan Norge og Nobels Fredssenter.

10. desember Utdeling av Nobels fredspris 2011
Seremonien i Oslo rådhus ble overført på storskjerm, et svært vellykket arrangement med mange publikummere. Før overføringen hadde Redd Barna sin Fredsprisvinnerfest i Toghallen der de tre fredsprisvinnerne var til stede. Denne ble flyttet fra Rådhusplassen da utdelingen i år var på en lørdag, og skolene dermed ikke kunne stille med like mange publikummere som foregående år. All programmering og planlegging er gjennomført av barna selv, og for første gang ble arrangementet direkteoverført i sin helhet på TV2 Nyhetskanalen.

Nobels Fredssenter gjennomførte i tillegg totalt 20 utleiearrangement i Toghallen med til sammen 2 080 gjester.

Det ble gjennomført 11 sponsorarrangementer med totalt 1 630 gjester.

Foto: Charlotte Bjørndalseter / Visit Oslo

Foto: Lars Opstad / Rikskonsertene / Oslo World Music festival

Takk til våre sponsorer
Nobels Fredssenters fire hovedsponsorer Hydro, Telenor, Orkla og ABB er aktive støttespillere til både utstillinger og arrangement på senteret, og er viktige for å kunne opprettholde et bredt tilbud til publikum.

Telenor fornyet i 2011 sin avtale til ut 2014.

Nobels Fredssenter ble for andre år på rad nominert til Årets sponsorobjekt av Sponsor- og Eventforeningen.

Kort informasjon om hver av de fire sponsorene per 31. desember:

Hydro er en global leverandør av aluminium med virksomhet i hele verdikjeden fra utvinning av råstoffet bauksitt til framstilling av valsede og ekstruderte aluminiumprodukter og byggsystemer. Selskapet har over 23 000 ansatte i mer enn 40 land, vel 4 000 av dem i Norge. Med utgangspunkt i mer enn 100 års produksjon av fornybar energi, teknologiutvikling og nyskapende samarbeid tar Hydro sikte på å gi større livskraft til kundene de betjener, og til samfunnet de er en del av.

Telenor er en internasjonal tilbyder av kommunikasjonstjenester innen tele, data og media. Telenor har hovedkontor i Oslo og har mobilvirksomheter i 12 land i Norden, Sentral- og Øst-Europa og Asia. Konsernet er blant verdens største mobiloperatører med mer enn 195 millioner abonnement, en omsetning i 2009 på 107 milliarder kroner (inkludert Kyivstar) og mer enn 34 000 ansatte.

Orkla har virksomhet innen merkevarer, aluminiumsløsninger og finansielle investeringer. Konsernets omsetning er på 57 milliarder kr og antall ansatte er 30 000 i over 40 land. Orkla har organisert sin virksomhet i de to forretningsområdene Orkla Brands (blant annet Lilleborg, Stabburet, Nidar, Kims, Sætre) og Sapa, samt Investments.

ABB er et ledende selskap innen kraft- og automasjonsteknologi, som gjør det mulig for kundene å øke produktiviteten samtidig som man reduserer miljøpåvirkningen. ABB i Norge har over 2 000 ansatte. Selskapet er en del av den internasjonale ABB-gruppen med rundt 124 000 ansatte i ca. 100 land. Ansvar, respekt og besluttsomhet er viktige elementer i utviklingen av verdier, prestasjoner og lederskap i ABB.

Håp

Utstillingsperiode: 24. november 2011–2. september 2012.
Antall besøkende i utstillingsperioden: 15 030 (Tall t.o.m. 31. desember 2011).

I november åpnet vi fotoutstillingen *Håp* med bilder tatt av afghanske barn med engangskamera. Den var en forsmak på – og en del av – utstillingen *I Afghanistan* som åpner i Toghallen 10. februar 2012. *Håp* er et samarbeid med Olavsfestdagene, Røde Kors, Røde Halvmåne og Utenriksdepartementets Refleks-prosjekt.

Foto: Afghanske barn

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Undervisningsopplegg og pedagogisk tilrettelegging

Totalt 868 skolegrupper deltok på undervisningsopplegg og omvisninger i 2011. Tilbakemeldingene er meget gode, og mange skoler kommer tilbake med stadig nye klasser.

Undervisningsopplegg:
Forbudte ord, et undervisningsopplegg om menneskerettigheter i Kina, med utgangspunkt i Fredsprisvinnerutstillingen 2010 – *I Have No Enemies*. Opplegget ble tilpasset og gjennomført for 5.–7. trinn, 8.–10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Snakk, ikke skyt! – om konfliktløsning, menneskerettigheter og ikkevoldelig kommunikasjon. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i senterets faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.–4. trinn, 5.–7. trinn, 8.–10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Hjemmefra tok utgangspunkt i utstillingen *Transit* og handlet om flyktninger, internt fordrevne og Fridtjof Nansen. Opplegget ble gjennomført for 5.–7. trinn, 8.–10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Skoleomvisninger:
Generell omvisning der elevene ble oppmuntret til refleksjon og ettertanke gjennom faste og temporære utstillinger.

Menneskerettigheter og fredsprisen – en omvisning på Nobels Fredssenter tok utgangspunkt i den generelle omvisningen for skolene, men la særlig vekt på «menneskerettighetsprisene». For 5–7. trinn, 8.–10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Andre aktiviteter for barn og unge:
Fred begynner med… , en aktivitet for barn mellom 3 og 12 år, ble lansert i desember. Barna fikk oppgaver og kunnskap gjennom åtte poster i de faste og temporære utstillingene.

Ferieaktiviteter (bibliotek og quiz) ble gjennomført i Verdensrommet. I vinterferien ble i tillegg Telenor *Karusellen* knyttet opp mot Ski-VM og *Nansen og jeg*.

Alle barn under 12 år kan få gratis medlemskap i *Barnas Fredsklubb*. Medlemmene inviteres til ulike arrangementer på Nobels Fredssenter. I 2011 fikk medlemmene blant annet være Junioreksperter om fredsprisvinnerne, og de fikk åpne barneaktiviteten *Fred begynner med…*

Alle besøkende ved Nobels Fredssenter pr måned 2010 og 2011

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Total
2010	9 670	10 339	13 922	13 996	18 189	21 560	25 729	29 055	15 192	14 756	10 515	17 080	200 003
2011	7 562	10 012	12 043	13 393	15 824	21 823	21 073	26 526	13 767	14 714	8 484	13 252	178 473

Løste billetter per måned 2010–2011

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Total
2010	5 474	5 810	7 161	6 339	9 436	11 750	11 093	12 846	7 708	8 519	5 915	11 876	103 927
2011	4 584	6 261	8 206	7 528	7 333	11 548	10 324	14 833	8 647	9 701	5 082	10 721	104 768

Publikum fordelt på målgrupper 2011

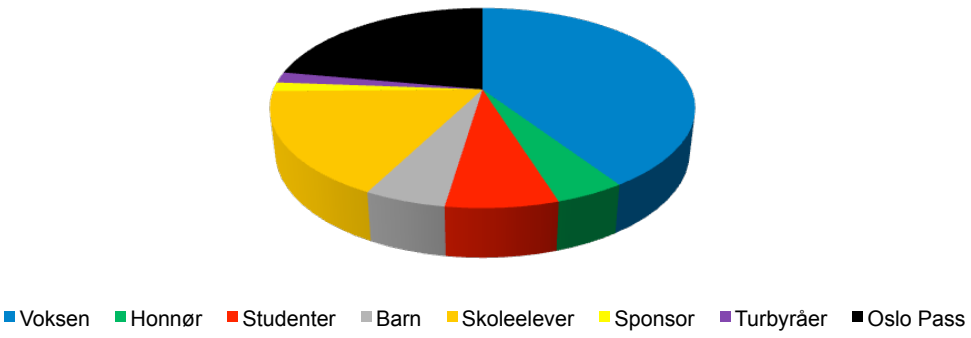

Løste billetter per måned 2010–2011

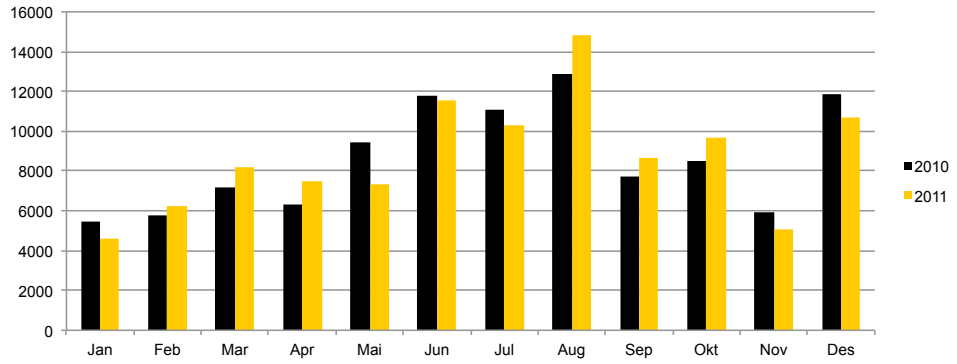

Totalt antall besøkende i 2011 var 178 473, av disse løste 104 768 billetter, herav 5 490 barn, 17 951 skoleelever, 7 555 studenter og 4 696 honnør. Antall barn og studenter gikk ned 9 prosent, honnør med 11 prosent og antall voksne har økt med 7 prosent. Totalt har økte antall løste billetter med 1 prosent. Det har vært 868 skoleklassebesøk og 709 omvisninger for voksne, totalt 1 577 omvisninger og undervisningsopplegg. Dette er en økning i antall skoleklasser på 3 prosent og en oppgang totalt på 4 prosent.

Foto: Charlotte Van Nexmark / Nobels Fredssenter

Årsrapport for 2011

Årsregnskap
- Resultatregnskap
- Balanse
- Kontantstrømoppstilling
- Noter

Revisjonsberetning

Resultatregnskap

	Note	2011	2010
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		4 787 476	4 740 207
Statstilskudd		26 139 000	25 353 000
Andre inntekter		5 508 599	6 796 766
Sponsorinntekter	8	11 650 000	11 550 000
Sum driftsinntekter		48 085 075	48 439 973
Driftskostnader			
Varekostnad		858 255	897 893
Lønnskostnad	3	17 624 244	17 009 870
Avskrivning	4	1 804 408	3 683 899
Annen driftskostnad	3, 6	25 879 590	26 949 852
Sum driftskostnader		46 166 497	48 541 514
Driftsresultat		1 918 578	-101 541
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		391 833	168 481
Annen finanskostnad		10 657	19 636
Netto finansposter		381 176	148 845
Årsresultat	5	2 299 754	47 304
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	5	2 299 754	47 304

Balanse pr. 31. desember

	Note	2011	2010
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner ol	4	3 967 077	4 313 812
Sum varige driftsmidler		3 967 077	4 313 812
Sum anleggsmidler		3 967 077	4 313 812
Omløpsmidler			
Varer	9	703 485	787 066
Fordringer			
Kundefordringer		641 294	993 683
Andre fordringer	7	5 846 206	1 139 631
Sum fordringer		6 487 500	2 133 314
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2	8 794 191	6 258 859
Sum omløpsmidler		15 985 176	9 179 239
Sum eiendeler		19 952 253	13 493 051

Balanse pr. 31. desember

	Note	2011	2010
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	5	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	10 504 433	8 204 679
Sum opptjent egenkapital		10 504 433	8 204 679
Sum egenkapital		10 704 433	8 404 679
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		5 930 988	1 513 938
Skyldige offentlige avgifter	2	1 302 996	989 810
Annen kortsiktig gjeld		2 013 836	2 584 624
Sum kortsiktig gjeld		9 247 820	5 088 372
Sum gjeld		9 247 820	5 088 372
Sum egenkapital og gjeld		19 952 253	13 493 051

31. desember 2011
Oslo, 26. april 2012

Geir Lundestad styrets leder	Kaci Kullmann Five styrets nestleder	Barbro Jonsson styremedlem
Olav Aaraas styremedlem	Siri Hatlen styremedlem	Bente Erichsen administrerende direktør

Kontantstrømoppstilling

	Note	2011	2010
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat		2 299 754	47 304
Ordinære avskrivninger		1 804 408	3 683 899
Endring i varelager		83 581	-39 552
Endring i kundefordringer		352 389	-842 231
Endring i leverandørgjeld		4 417 050	440 377
Endring i andre tidsavgrensningsposter		-4 964 177	207 640
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		3 993 005	3 497 437
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler		-1 457 673	-3 582 607
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-1 457 673	-3 582 607
Netto endring i likvider i året		2 535 332	-85 170
Beholdning av kontanter ved periodens begynnels		6 258 859	6 344 029
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		8 794 191	6 258 859

Noter til regnskapet for 2011

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Salgsinntekter
Inntektsføring ved salg av varer og billetter skjer på leveringstidspunktet. Gaver inntektsføres på mottakstidspunktet. Leieinntekter, sponsorinntekter og statstilskudd inntektsføres lineært over den perioden de vedrører.

Klassifisering og vurdering av balanseposter
Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk i virksomheten. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Varebeholdninger
Lager av innkjøpte varer er individuelt verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Det foretas nedskriving for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid dersom de har levetid over en regnskapsperiode. Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives over resterende økonomisk levetid.

Pensjoner
Stiftelsens pensjonsordning er en tilskuddsplan. Stiftelsens ansatte inngår i pensjonsordning i SPK. Premie til pensjonsordningen dekkes dels av stiftelsen og dels av de ansatte. Innbetalt pensjonspremie er kostnadsført som årets pensjonskostnad og klassifisert sammen med lønnskostnader.

Offentlige tilskudd
Offentlige tilskudd regnskapsføres etter bruttometoden.

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Noter til regnskapet for 2011

Note 2 - Bankinnskudd

	2011
Bundne skattetrekksmidler utgjør	725 754

Note 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Lønnskostnader	2011	2010
Lønninger	14 612 741	14 139 821
Arbeidsgiveravgift	2 150 632	2 086 547
Pensjonskostnader	322 584	286 227
Andre ytelser	538 287	497 274
Sum	17 624 244	17 009 869

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 29 årsverk.

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser
Administrerende direktør	947 117	18 261	16 372

Det er utbetalt kr 53 000 i styrehonorar i 2011.

Stiftelsen er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Stiftelsens pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:	2011
Revisjon av årsregnskapet	82 438
Revisjon av prosjektregnskap	17 500
Teknisk utarbeidelse av regnskap med noter	23 875

Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret.

Noter til regnskapet for 2011

Note 4 - Varige driftsmidler

	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	5 793 352
Tilgang kjøpte driftsmidler	1 457 673
Anskaffelseskost 31.12.	7 251 025
Akk.avskrivning 31.12.	-3 283 948
Balanseført pr. 31.12.	3 967 077
Årets avskrivninger	1 804 408

Selskapet benytter lineære avskrivninger for alle driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til 3-5 år.

Note 5 - Egenkapital

Selskapets egenkapital er endret som følger:

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	200 000	8 204 679	8 404 679
Årsresultat	0	2 299 754	2 299 754
Egenkapital 31.12.	200 000	10 504 433	10 704 433

Note 6 - Driftskostnader

	2011	2010
Konsulent og andre honorarer	1 525 972	2 137 640
Leie lokaler	12 880 370	12 647 582
Driftskostnader bygg	2 844 967	3 308 272
Inventar og utstyr	1 386 111	1 481 833
Kontorkostnader	1 656 433	1 791 933
Trykksaker og annonser	2 302 450	1 588 330
Reise, transport og møtekostnader	938 062	1 853 192
Diverse kostnader	2 345 225	2 141 070
Sum	25 879 590	26 949 852

Note 7 - Andre fordringer

I andre fordringer inngår forskuddsbetalt husleie med kr 3 371 809. Selskapet har ikke fordringer med forfall senere enn ett år.

Note 8 - Sponsorinntekter

Nobels Fredssenter hadde i 2011 fire hovedsponsorer. Sponsoravtalene er innbetalt i henhold til avtale.

Årsberetning 2011

Virksomhet
Stiftelsen Nobels Fredssenter er lokalisert på Vestbanen, Brynjulf Bulls plass 1, 0250 Oslo. Styret har i 2011 hatt følgende sammensetning:

Geir Lundestad, direktør, Nobelinstituttet, styreleder
Kaci Kullmann Five, rådgiver, nestleder
Barbro Jonsson, administrativ sjef, Nobelstiftelsen i Stockholm
Valgerd Svarstad Haugland, kirkeverge, til 1. desember 2011
Olav Aaraas, direktør, Norsk Folkemuseum
Siri Hatlen, selvstendig næringsdrivende, fra 1. desember 2011

Nobels Fredssenter skal presentere fredsprisvinnerne og deres arbeid, Alfred Nobel, samt problemstillinger knyttet til krig, fred og konfliktløsning - gjennom utstillinger, filmer, seminarer og konferanser. De viktigste målgruppene er skoleelever, barnefamilier/voksne i Oslo/Akershus og turister.

Styret er meget godt fornøyd med aktiviteten i 2011. Et omfattende utstillings- og aktivitetsprogram og et høyt antall besøkende (totalt 178 473 besøkende, hvorav 104 768 løste billetter) plasserer Nobels Fredssenter blant de ti best besøkte museene i Oslo.

Senteret har hatt en stabil økonomi gjennom 2011, og likviditeten har vært god. Det gjøres en stor innsats for å opparbeide en langsiktig stabil økonomisk situasjon.

Styret takker samtlige ansatte for meget god innsats i 2011. Styret takker også hovedsponsorene, Hydro, Telenor Group, Orkla og ABB for et svært godt samarbeid.

Utstillinger
I Toghallen stod den egenproduserte fredsprisvinnerutstillingen *I have no enemies* om Liu Xiaobo frem til 25. april. Siden Liu Xiaobo satt fengslet, fikk årets fredsprisvinnerfotograf i oppdrag å lage et større fotoessay om Kina i dag i samarbeid med en internasjonal korrespondent. Det var også en biografisk del om Liu Xiaobo. I tillegg ble en fotoserie fra opprøret på Den Himmelske Freds Plass vist for første gang i Europa. Utstillingen hadde en egen tekst av Don De Lillo som en hyllest til Liu Xiaobo. Den tok også opp spørsmålet om sensur av internett i Kina, samt ga publikum mulighet til å utforske kinesisk internett, via en kinesisk IP-adresse. Utstillingen var støttet av Institusjonen Fritt Ord og av Telenor.

10. februar ble det for første gang projisert en utstilling på fasaden - *Congo – Women.* Utstillingen var en del av markeringen Morsdag på alvor, i samarbeid med Artworks for Change, Sex og Politikk, UNFPA og Utenriksdepartementet.

Fra 12. mai og ut året ble Fredssenterets satsning i Nansen-Amundsen-året 2011, utstillingen *Transit* , vist i Toghallen. Utstillingen tok utgangspunkt i den norske fredsprisvinneren Fridtjof Nansen og i situasjonen for flyktninger i dag. Den biografiske delen om Fridtjof Nansen ble utviklet i samarbeid med historiker Carl Emil Vogt og løftet frem den humanitære Nansen. Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med den norske fotografen Espen Rasmussen fra Panos Pictures med støtte fra Hewlett Packard Norge og Norad. Utstillingen fikk svært gode anmeldelser og bred omtale i både norsk og internasjonal presse, og den ble også godt besøkt.

Galleriet viste den interaktive barneutstillingen *Nansen og jeg,* som ga barn og voksne kunnskap om Nansens humanitære arbeid og om dagens situasjon for flyktninger gjennom tegneserier og interaktivitet. Aktivitetsrommet ble meget godt mottatt og stod frem til 25. november. *Nansen og jeg* var støttet av Sparebankstiftelsen DnB Nor og Telenor, og ble produsert av Nobels Fredssenter med Qvisten Animation og Back som leverandører.

Fredsprisvinnerutstillingen 2011 *Sheroe*s åpnet 11. desember med de tre fredsprisvinnerne Ellen Johnson Sirleaf, Leymah Gbowee og Tawakkol Karman til stede. Årets fredsprisvinnerfotograf Espen Rasmussen portretterte de tre, og for første gang ble det også gjennomført mindre filmintervjuer. Inspirert av jemenittiske demonstranter ble det laget en egen interaktiv modul, som ga publikum muligheten til å legge inn et bilde i utstillingen av sin egen malte hånd. Utstillingen ble produsert av Nobels Fredssenter i samarbeid med Espen Rasmussen/ Panos Pictures.

I Verdensrommet ble det vist tre mindre utstillinger i 2011:
Frem til 10. mai fikk publikum anledning til selv å skrive på Demokrativeggen, inspirert av demokrativeggen i Beijing. Dette var svært populært, og det ble skiftet vegger tre ganger i perioden.

Fra 12. mai til medio november ble en mindre del av *Transit*–prosjektet vist.

24. november åpnet fotoutstillingen *Håp* med bilder tatt av afghanske barn med engangskamera. Utstillingen er et samarbeid med Røde Halvmåne, Olavsfestdagene og Utenriksdepartementet, og er en del av utstillingen *I Afghanistan* som åpner i Toghallen 10. februar 2012.

Høsten 2011 ble innholdet i Nobels Hage og Veggavisen gjennomgått og oppdatert med hensyn til så vel fotografier som 3000 utstillingstekster. Innholdet i de faste installasjonene ble lagt over på en ny digital plattform, som vil forenkle drift og ytterligere oppdateringer.

I forbindelse med annonsering av ny fredsprisvinner ble innholdet i de faste installasjonene Nobels Hage, Veggavisen og Ærestunnellen oppdatert i oktober 2011.

Det er gjennomført forprosjekter for utstillingene *I Afghanistan*, *Gandhi: The Missing Laureate*, *Europeiske identiteter* i samarbeid med Fritt Ord for våren 2013 og *De kvinnelige fredsprisvinnerne* i forbindelse med stemmeretts-jubileet i 2013, samt *Musikk og fred.*

Som forberedelse til arbeidet med oppdatering/fornyelse av de faste utstillingene i 2015 gjennomførte utstillingsavdelingen, sammen med teknisk sjef og en formidler, en reise til New York og Washington i september 2011 for å se nye utstillingstrender og møte potensielle samarbeidspartnere.

Sideprogrammet
Sideprogrammet ble knyttet opp mot de ulike utstillingene og fikk stor oppslutning. På grunn av begrensede økonomiske ressurser ble det valgt å prioritere faste aktiviteter som tidligere har vist seg å ha stor publikumsappell, samt aktiviteter knyttet til annonseringen og utdelingen av Nobels fredspris (se vedlegg).

Publikum
Totalt antall besøkende i 2011 var 178 473, av disse løste 104 768 billetter, herav

5 490 barn, 17 951 skoleelever, 7 555 studenter og 4 696 honnør. Antall barn og studenter har sunket med 9 %, honnør med 11 % og antall voksne har økt med 7 %. Totalt har antall løste billetter økt med 1 %.
Det har vært 868 skoleklassebesøk og 709 omvisninger for voksne, totalt 1 577 omvisninger og undervisningsopplegg. Dette er en økning i antall skoleklasser på 3 % og en oppgang totalt på 4 %.
Styret sier seg godt fornøyd med at publikumstallet har holdt seg stabilt i forhold til rekordåret 2010.

Salg og markedsføring
Nobels Fredssenter har systematisk markedsført sine tilbud til alle senterets målgrupper med særlig fokus på Oslopublikummet i 2011. Samarbeidet med Visit Oslo og reiselivsnæringen for øvrig fortsatte i 2011, bl.a. med deltagelse i Visit Oslos publikasjoner, Oslo Pass-ordningen etc. Antall besøkende med Oslo Pass hadde i 2011 en liten nedgang på 4 % etter rekordåret 2010. Mesteparten av økningen fra året før er beholdt.

Butikk og resepsjon
Butikken hadde en omsetningsøkning på ca. 3 %, til kr. 1 944 297. Dekningsbidraget endte på 56 %, som er bedre enn fjoråret. Virkningen av at resepsjonen flyttet ut i Ankomsthallen fortsetter å gi resultater, andelen som har løst billett har gått opp fra 52 % til 59 %.

Informasjon
Nobels Fredssenter ble omtalt i 983 artikler/nyhetsinnslag i nasjonale medier, 420 i internasjonale medier, begge deler en økning på ca. 30 %. 400 journalister ble registrert, i tillegg har 200 nasjonale og internasjonale journalister kontaktet informasjonsavdelingen for opplysninger, intervjuavtaler og pressebilder. Ca. 130 journalister har fått omvisning på initiativ fra Visit Oslo, Innovasjon Norge og forskjellige ambassader.

Formidling
868 skolegrupper deltok på undervisningsopplegg og omvisninger – begge deler var gratis. Tilbakemeldingene på senterets undervisningsopplegg og omvisninger er meget gode, og mange skoler kommer tilbake.

Følgende undervisningsopplegg ble tilbudt skolene:
Forbudte ord, et undervisningsopplegg om menneskerettigheter i Kina, med utgangspunkt i Fredsprisvinnerutstillingen 2010 «I have no enemies». Opplegget ble tilpasset og gjennomført for 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Snakk, ikke skyt! - om konfliktløsning, menneskerettigheter og ikkevoldelig kommunikasjon. Opplegget er et fast tilbud og tar utgangspunkt i NFS faste og temporære utstillinger. Det ble gjennomført for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Hjemmefra tok utgangspunkt i utstillingen *Transit* og handlet om flyktninger, internt fordrevne og Fridtjof Nansen. Opplegget ble gjennomført for 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Følgende omvisninger ble tilbudt skolene:
Generell omvisning der elevene ble oppmuntret til refleksjon og ettertanke gjennom faste og temporære utstillinger.

Menneskerettigheter og fredsprisen – en omvisning på Nobels Fredssenter tok utgangspunkt i den generelle omvisningen for skolene, men la særlig vekt på «menneskerettighetsprisene». For 5.-7. trinn, 8.-10. trinn, videregående skoler og folkehøyskoler.

Andre aktiviteter for barn og unge.
Fred begynner med… , en aktivitet for barn mellom 3 og 12 år, ble lansert i desember og vil pågå til høsten 2012. Barna får oppgaver og kunnskap gjennom åtte poster i de faste og temporære utstillingene.

Ferieaktiviteter (bibliotek og quiz) ble gjennomført i Verdensrommet. I vinterferien ble i tillegg Skikarusellen (i samarbeid med Telenor) knyttet opp mot Ski-VM og Nansen og jeg.

Nobels Fredssenter hadde et godt samarbeid om opplæring med de ulike guideforeningene i Oslo.

Arrangement
Arrangementsavdelingen gjennomførte i 2011 20 utleiearrangement i Toghallen, med til sammen 2080 gjester, og 11 sponsorarrangement med ca. 1629 gjester. Arrangementsavdelingen har i tillegg bidratt med den praktiske gjennomføringen av samtlige sideprogram, utstillingsåpninger, pressevisninger, omvisninger med enkel servering, markeringer, interne møter osv.

Sponsorer
Nobels Fredssenter har et meget godt forhold til sine hovedsponsorer, Hydro, Telenor, Orkla og ABB. Telenor fornyet i 2011 sin avtale til ut 2014. Nobels Fredssenter ble også i 2011 nominert til Årets sponsorobjekt av Sponsor- og Eventforeningen, og i januar 2012 ble det klart at vi vant.

Drift
I 2011 ble kontorarealene bygget om for å få plass til flere arbeidsplasser og et nytt pauserom.

Nobels Fredssenters restaurantlokaler fremleies til Maneo AS. Terje Næss og Rune Pal er ansvarlige drivere for spisestedet Alfred.

Samarbeidet med Riksantikvaren har vært godt, det samme har samarbeidet med Statsbygg, både når det gjelder vedlikehold av bygg og arbeidsfordeling.

Nobels Fredssenter har driftet Utviklingshuset i nabobygget for Norad gjennom hele 2011. Etter styrevedtak den 15. desember 2011 er det besluttet at Nobels Fredssenter ikke ønsker å gå inn for fortsatt drift av Utviklingshuset etter utløp av nåværende avtale den 28. august 2012.

Bemanning og personell
Stiftelsen har i 2011 hatt 19 heltidsansatte kvinner og 8 heltidsansatte menn, samt 17 deltidsansatte kvinner og 11 deltidsansatte menn. Pr 31.12.2011 var det 47 ansatte fordelt på 29,4 årsverk. Disse tallene inkluderer også tre årsverk knyttet til driftsavtalen med Norad vedrørende Utviklingshuset.

Arbeidsmiljø og likestilling
Stiftelsen har et meget godt arbeidsmiljø. Kontorlokalene er trange, og mangelen på egne kontorer medfører at enkelte medarbeidere arbeider hjemme når det er behov for konsentrasjon.

Arbeidsmiljøutvalget har hatt fire møter i løpet av 2011, og det har vært fire allmøter. Alle interne håndbøker og instrukser ble revidert og fremlagt på siste styremøte i desember.

Sykefraværet har vært på 506 dagsverk, noe som utgjør 6,6 % av avtalte arbeidsdager, mot 4,2 % 2010. Langtidsfravær (fravær over 16 dager) utgjør 360 dagsverk, som ikke er relatert til forhold på arbeidsplassen. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2011.

Stiftelsen har som mål å ha full likestilling mellom kvinner og menn, både når det gjelder lønn, avansement og rekruttering.

Ytre miljø
Nobels Fredssenter forurenser ikke det ytre miljø.

Fortsatt drift
Styret bekrefter at årsregnskapet er satt opp under forutsetning av fortsatt drift og at denne forutsetningen er til stede.

Redegjørelse for årsregnskapet
Inntekter fra billettsalg var i 2011 på kr. 2 546 684, og omsetning på butikksalg var på kr. 1 944 297.

Statsstøtten for 2011 fra Kulturdepartementet utgjorde totalt kr. 26 139 000.

Sponsoravtaler ble inntektsført og innbetalt i henhold til avtalens beløp. Totale bokførte sponsorinntekter i 2011 var kr. 11 650 000.

Husleiekostnaden til Statsbygg inkludert driftkostnader bygg utgjorde kr. 13 500 000.

Stiftelsen Nobels Fredssenters årsregnskap for 2011 viser et overskudd på Kr. 2 299 754, og er ført mot annen egenkapital. Stiftelsen bygger nå planmessig opp kapital for å kunne foreta den nødvendige fornyelse av senterets faste installasjoner fra 2015.

2011 var et meget godt år for Nobels Fredssenter. Senteret skal utvikles videre, og styret er optimistisk med tanke på fremtiden.

Oslo, 26. april 2012
Styret i Nobels Fredssenter

Geir Lundestad styreleder	Kaci Kullmann Five styrets nestleder	Barbro Jonsson styremedlem
Olav Aaraas styremedlem	Siri Hatlen styremedlem	Bente Erichsen adm. Direktør

Ansatte ved Nobels Fredssenter pr 31.12.2011

Angstreich, Jessica	Prosjektkoordinator	Heltid
Berczelly, Andreas	Vertskap	Deltid
Bergby, Synne	Vertskap	Deltid
Bø, Inger Marie	Markeds- og sponsorsjef	Heltid
Cuvelier, Adeline	Omviser	Deltid
Eide, Cathrine	Vertskap	Deltid
Erichsen, Bente	Direktør	Heltid
Hafnor, Tone	Vertskap	Deltid
Hanssen, Kristin	Formidler	Heltid
Holstad, Anne	Omviser	Deltid
Huseby, Kenneth	Omviser	Deltid
Jensen, Hege Røsto	Vertskap	Heltid
Jensen, Lisa Tennevoll	Arrangementsansvarlig	Heltid
Jorde, Natascha	Butikkansvarlig	Heltid
Jøssund, Annikken Rustad	Vertskap	Deltid
Kherzi, Samrand	Vertskap	Deltid
Kirkerud, Geir	Formidler	Heltid
Krogsvold, Marcela Rozo	Skiftleder	Heltid
Kuran, Christian	Omviser	Deltid
Lillestrøm, Kine	Vertskap	Deltid
Maarnes, Thor-Kenneth	Skiftleder	Heltid
Meen Halsøy, Mari	Arrangementskoordinator	Deltid
Minken, Jannicke Hestås	Formidler	Heltid
Mo, Mette	Omviser	Deltid
Modalsli, Tommy	Prosjektleder	Heltid
Netland, Linda	Informasjons- og formidlingssjef	Heltid
Nilsen, Ingrid Bratberg	Vertskap	Deltid
Ottersland, Gunhild Valle	Leder for publikumsavdelingen	Heltid (Permisjon)
Pettersen, Kai	Teknisk ansvarlig	Heltid
Raassum, Anne Katrine	Sekretær	Heltid
Rokseth, Toril	Formidlingsleder	Heltid (Permisjon)
Sanderød, Gjertrud Strand	Vertskap	Deltid
Skjerve, Trond	Vertskap	Deltid
Solbakken, Simen Sørbøe	Vertskap	Deltid
Stanghov, Karoline Sunniva	Vertskap	Deltid
Stenerud, Thomas Røst	Formidler	Heltid
Straumsnes, Siri	Salgs- og markedskonsulent	Heltid
Svenning, Kirsti	Informasjonsrådgiver	Heltid
Sverdrup, Liv Astrid	Utstillingssjef	Heltid
Sæther, Gard	Tekniker	Heltid
Sæther, Nella-Marie	Vertskap	Deltid
Sødal, Tonje Flatmark	Vertskap	Deltid
Tanggaard, Nina	Formidler	Heltid
Thune, Per-Ivar	Regnskapskonsulent	Heltid
Tong, Yan Tsz	Vertskap	Deltid
Ødegaard, Even	Økonomi- og driftssjef	Heltid
Øverland, Janet Rautio	Leder for publikumsavdelingen	Heltid

Sideprogram 2011

10. februar
Congo/Women
Projeksjon av utstillingen Congo/Women på fasaden og paneldebatt med Dr. Babatunde Ositemehin, direktør i UNFPA, statssekretær Ingrid Fiskaa, Utenriksdepartementet og Gro Lindstad, leder i Fokus.

22.-27. februar
Vinterferie i Oslo
Pedagogisk opplegg for Aktivitetsskolen 22 og 23. februar. *Skikarusellen* 24.-25. februar. Se under.

24. februar – 6. mars
Skikarusellen og *Nansen og jeg*
Under Ski-VM samarbeidet Nobels Fredssenter med Telenor om *Skikarusellen*, skiløype utenfor Fredssenteret. Her fikk barn i aldersgruppen 5-12 år bli med på skilek ute og besøke *Nansen og jeg* inne etterpå. Opplegget ble tilbudt skoleklasser i ukedagene og barnefamilier i helgene.

10. april
Turist i egen by
Visit Oslo inviterte byens befolkning til å utforske kjente og mindre kjente turiststeder, attraksjoner og kulturinstitusjoner i Oslo. Nobels Fredssenter hadde gratis adgang og omvisninger hele dagen.

12. mai
Kunstnersamtale om *Transit*
Kunstnersamtale med fotograf Espen Rasmussen i forbindelse med åpningen av utstillingen *Transit*. Samtalepartner var Frode Grytten.

11. juni
Åpen Dag - Nobels Fredssenter ble seks år!
Dagen ble markert med aktiviteter for barn, ekstra omvisninger etc.

27. august
Museumsdag
I forbindelse med Nasjonalt museumsmøte 24. – 26. august gjennomførte alle Oslo-museene, og dermed også Nobels Fredssenter, gratis adgang denne dagen.

16. september
Kulturnatt
Kulturnatt ble gjennomført med ekstra omvisninger, gode tilbud i butikken og band i Ankomsthallen.

2. oktober
Hvem tildeles Nobels fredspris?
Spekulasjoner ved direktør Kristian Berg Harpviken, Prio. Publikum ble invitert til å spekulere gjennom sosiale medier og e-post.

7. oktober
Annonsering av fredsprisen for 2011
Nobels fredssenter overfører annonseringen fra Nobelinstituttet.

8. oktober
Åpen Dag
Gratis inngang, ekstra omvisninger samt foredrag ved Thorbjørn Jagland. Peace Walk med MTG Peace Cup. Medlemmer i Barnas Fredsklubb fikk undervisning om fredsprisvinnerne og var Fredssenterets "juniorekspertер" denne dagen.

9. oktober
Fridtjof Nansen – Mannen og verden
Samtale mellom Carl Emil Vogt og Per Egil Hegge i Nansen-delen av utstillingen Transit.

10. oktober
Nasjonal Nansen-feiring
Nobels Fredssenter deltok i feiringen av 150-årsdagen for Fridtjof Nansens fødsel med stand på Universitetsplassen. Her ble det vist utdrag fra *Nansen og jeg* og det var quiz og konkurranse for publikum. Direktør Bente Erichsen modererte sekvensen «Ingen krig mere» under Fridtjof Nansen seminar i Universitetets aula.

5. november
Drømmesnakk – et seminar i samarbeid med Oslo World Music Festival
Med Timbuktu, Masha Vahdat, Rim Banna, Espen Rasmussen, Babak Zai, Helen Bjørnøy, Alex Lyngås og Kjetil Skøien. Simen Ekern var moderator.

10. desember
Utdeling av Nobels fredspris 2011
Seremonien i Oslo rådhus ble overført på storskjerm. Dette var et svært vellykket arrangement med mange publikummere.
Før overføringen hadde Redd Barna sin Fredsprisvinnerfest i Toghallen. Denne ble flyttet fra Rådhusplassen da utdelingen i år var på en lørdag og skolene dermed ikke kunne ha samme rolle som foregående år.

ERNST & YOUNG

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf.: +47 24 00 24 00
Fax: +47 24 00 24 01
www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til styret i
Stiftelsen Nobels Fredssenter

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Nobels Fredssenter, som består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet
Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet for stiftelsen Nobels Fredssenter avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2011 og av dens resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og administrerende direktør har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 26. april 2012
ERNST & YOUNG AS

Eirik Larsson
statsautorisert revisor

Nobels Fredssenter

© Nobels Fredssenter 2012. Design: Melkeveien Designkontor as